

Ornitose

Definition

Infektionssygdom forårsaget af bakterien *Chlamydia psittaci*. Sydomsbilledet spænder fra milde influenzalignede symptomer, feber, tør hoste og brystmerter til svær lungebetændelse og påvirkning af andre organer¹.

Diagnostiske kriterier

Sandsynligheden for ornitose gradueres på baggrund af sekretundersøgelser og serologi²:

Positiv: påvisning af *C. psittaci* i sekret fra nedre luftveje tidligt i forløbet ved [PCR for *C. psittaci*](#).
eller IgM ≥ 128 eller 4 fold stigning for IgG til ≥ 256 .

Mulig: PCR-negativ, men, [CKT](#) med en styrkegrad på ≥ 6 og/eller IgM ≥ 32 og/eller IgG ≥ 128 .
PCR gentages og der tages ny blodprøve til titerbestemmelse efter 3-4 uger.

Tvivlsom: PCR negativ, CKT < 6 , IgM < 32 og IgG < 128 . PCR gentages og ny blodprøve til titerbestemmelse efter 3-4 uger.

Incidens/prævalens

I årene 1995 til 2005 anmeldtes mellem 10-30 tilfælde om året²⁻⁷. Det antages at milde tilfælde sjældent anmeldes.

Arbejdsrelateret ætiologi

Ornitose er en zoonose. Giver primært infektion hos fugle og kan overføres herfra med forstøvet sekret eller afføring fra inficerede dyr. Dyrehandlere, dyrlæger og slagteriarbejdere på fjerkræslagterier er i risiko for at få smitten. Erhvervsrelateret smittekilde anførtes i mindre end halvdelen af de anmeldte tilfælde.

Anden ætiologi

Privat fuglehold (papegøjer, duer og fjerkræ).

Individuel sårbarhed

Ingen oplyste

Eksponering

Der rapporteres hvert år nye tilfælde om udbrud blandt fjerkræ til Fødevarestyrelsen ([Anmeldepligtige husdyrsygdomme](#)). Kontakt, også blot kortvarigt med luftbåren sekret eller støv fra inficerede fugle, kan medføre sygdommen.

Helbred

Efter en inkubationstid på 5-14 dage opstår symptomer i form af almen sygdomsfølelse, feber, hoste og evt. brystmerter. I svære tilfælde åndedrætsbesvær og påvirkning af andre organer. Myocardit, endocardit og artrit er beskrevet.

Diagnostik af ornitose baseres på undersøgelser af ekspektat og blodprøver som anført.

Diagnosekoder

A70.9

Prognose

Sædvanligvis mildt forløb. Kan behandles med antibiotika (tetracyklin/makrolider). Der er beskrevet enkelte dødsfald blandt anmeldte tilfælde i Danmark, men oplysninger om risiko for komplikationer eller varige følger savnes.

Rådgivning

Der kan ikke vaccineres mod ornitose. Ved håndtering af inficerede fugle træffes særlige foranstaltninger så kontakt med sekret/støv fra dyr undgås.

Arbejdstilsynet fraråder generelt gravide at arbejde med fjerkræ i juni-oktober måned, på grund af mistanke om abortrisiko ved infektion.

Anerkendelseskriterier

Ornitose er opført på Erhvervssygdomsfortegnelse af 16. december 2004.

At-vejledninger

[Arbejds miljøvejviser 38 - Fjerkræslagterier, fiske- og foderfabrikk](#)

[At-vejledning A.1.8 - Gravides og ammendes arbejdsmiljø](#)

Anmeldepligt

Sygdom hos mennesker såvel som husdyr er anmeldepligtig til henholdsvis sundhedsmyndighederne og Fødevarestyrelsen

Referencer

1. ORNITOSE (PAPEGØJESYGE). <http://www.ssi.dk/sw25929.asp> . 12-8-2005.
2. Browatzki, A, Uldum S. Ornitose 2005. EPI-NYT 2006;10.
3. Bennedsen M, Filskov A. Ornitose 1999. EPI-NYT 2000;16-17.
4. Christiansen A, Samuelsson S. Ornitose 2000. EPI-NYT 2001;35.

5. Christiansen A, Samuelsson S. Ornitose 2001-2002. EPI-NYT 2003;26-33.
6. Christiansen A, Cowan S. Ornitose 2003. EPI-NYT 2004;48.
7. Faber M, Lind I, Christiansen A, Samuelsson S. Ornitose 1995-1998. EPI-NYT 1999;6.

Forfatter: Poul Frost august 2006